KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING

DOM

2016-08-15
Meddelad i Jönköping

Mål nr 1352-16

KLAGANDE
[redacted]

Vårdnadshavare: [redacted] och [redacted]
[redacted]

MOTPART
Vård- och omsorgsnämnden i Skövde kommun
541 83 Skövde

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 12 april 2016 i mål nr 1067-16, se bilaga A

SAKEN
Bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bifaller överklagandet och förklarar att [redacted] har rätt till bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Handlingarna i målet överlämnas till Vård- och omsorgsnämnden i Skövde kommun för fortsatt handläggning.

2. Kammarrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx)	036-16 19 68	måndag – fredag
550 02 Jönköping		**E-post**: kammarrattenijonkoping@dom.se		08:00-16:00
		www.kammarrattenijonkoping.domstol.se		

YRKANDEN M.M.

[redacted] yrkar att han ska beviljas sökt bostad med särskild service för barn eller ungdomar och att muntlig förhandling ska hållas i målet. Han anför bl.a. följande. Han har ett stort och komplicerat omvårdnadsbehov. Det är ytterst olämpligt att han ska pendla mellan hemmet och skolan varje dag, då detta kan innebära onödiga påfrestningar för honom och andra resenärer. Han är lättpåverkad och impulsstyrd vilket innebär att han kan reagera kraftigt och hotfullt om någon kommer honom för nära. Han kan inte avläsa andra människors känslor eller förstå vad andra menar. Han tolkar det som sägs bokstavligt och kan inte förstå konsekvenser av vad som menas och vad hans handlingar kan leda till. Hans stora behov av stöd för att klara sin vardag kräver otroligt mycket av hans vårdnadshavare. Han uppträder hotfullt vid motgångar och har skrämt sin syster många gånger vilket gör att hon tycker att det är obehagligt att vara ensam hemma med honom. På elevboendet i Tidaholm finns erfaren personal som på ett pedagogiskt sätt kan lotsa honom genom studier och socialt umgänge.

Vård- och omsorgsnämnden i Skövde kommun (nämnden) motsätter sig bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. [redacted] behov av omvårdnad är inte av sådant omfattande slag som krävs för att beviljas bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Det är vårdnadshavarnas ansvar att tillgodose boende och stöd till hemmaboende minderåriga barn och skolungdomar i det fall det inte finns omfattande och komplicerade omvårdnadsbehov. [redacted] behov av stöd och struktur tillgodoses därmed genom hans nuvarande boende i föräldrahemmet. Vidare bedöms [redacted] hem ligga inom ett normalt pendlingsavstånd från skolan. Rätten till elevhemsboende grundar sig på att boendet är en förutsättning för att kunna delta i skolundervisningen. Enligt 5 § LSS är målsättningen med LSS att ge individer med funktionsnedsättning möjlighet att leva som andra. Vid

skolgång på annan ort beaktas därför om det på orten kan anses vanligt förekommande att pendla under sin skolgång samt om skolan ligger på vad som kan anses vara ett normalt pendlingsavstånd. Rudbecks-gymnasiet i Tidaholm ligger på ett för orten normalt pendlingsavstånd från [redacted] hem varför han inte kan anses ha ett sådant behov av den begärda insatsen som krävs enligt 9 § 8 LSS. Inkomna intyg samt överklagandet påtalar visserligen att det är olämpligt samt påfrestande för [redacted] att pendla till gymnasieskolan. Att pendla till skolan är dock att anse som normalfallet i närområdet och därmed i enlighet med lagstiftningens intentioner. I det fall [redacted] har behov av stöd för att klara vissa moment i pendlingssituationen finns inga hinder för att möta detta behov. Genom ett dylikt stöd behövs inte elevhemsboende för att tillgodose svårigheter i moment vid pendling.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet

Frågan i målet är om [redacted] som ostridigt tillhör personkretsen enligt LSS, är i behov av sökt insats i form av bostad med särskild service för barn eller ungdomar eller om han kan anses tillförsäkrad goda levnadsvillkor vid fortsatt boende i hemmet och pendling till Tidaholm.

Utredningen i kammarrätten

Av utlåtande den 18 april 2016 av leg. psykolog och psykoterapeut [redacted] leg. psykolog [redacted] och överläkare [redacted] vid Barn- och ungdomspsykiatriska verksamheten (BUP), Skaraborgs sjukhus, Skövde framgår bl.a. följande. [redacted] har en svår social situation hemma. Hans pappa bor på ett boende. Anknytningen till mamman och systern har brister, grundade i [redacted] tidiga barndom. [redacted] har svåra

beteendestörningar och saknar helt insikt i vad detta för med sig. Hans aggressiva beteende har eskalerat och han har stora brister i sin empatiska förmåga. Detta sammantaget ger ett synnerligen komplicerat omvårdnadsbehov. Det bedöms som direkt olämpligt att [redacted] bor hemma och åker buss själv till Tidaholm då det inte går att garantera hans och andras säkerhet i en situation som han upplever som påfrestande/irriterande. [redacted] har behov av en hög grad av tillsyn och skydd.

Kammarrättens bedömning

Handlingarna i målet ger enligt kammarrättens mening stöd för att [redacted] svåra beteendestörningar, stora brister i empatisk förmåga och aggressiva beteende medför ett behov av hjälp och stöd som går utöver det normala. Intygsskrivande psykologer och överläkare bedömer att det är fråga om ett synnerligen komplicerat omvårdnadsbehov.

Det har visserligen inte framkommit annat än att [redacted] omvårdnadsbehov hittills kunnat tillgodoses genom boende i hemmet och genom de beviljade korttidsvistelserna även om detta inneburit stora påfrestningar för [redacted] vårdnadshavare och konflikter med hans syster. Utifrån hur [redacted] beteende utvecklats och inför de nu tillkommande omständigheterna i form av att han kommer att gå i skola på annan ort har det dock bedömts vara direkt olämpligt att han bor kvar hemma.

Kammarrätten finner inte anledning att ifrågasätta att konflikterna med systern riskerar att öka om [redacted] bor kvar i hemmet. Med beaktande av vad som framkommit om hans sociala situation i övrigt måste det även ses som sannolikt att hans vårdnadshavare under dessa omständigheter inte kommer att ha möjlighet att fullt ut tillgodose hans omvårdnadsbehov. [redacted] är inte heller så ung att vikten av

fortsatt boende i föräldrahemmet särskilt bör beaktas och det har vidare framkommit att hans egen inställning, som bör tillmätas betydelse, är att han vill bo på ett särskilt boende.

Vid en sammantagen bedömning anser kammarrätten därför att [redacted] inte kan anses tillförsäkrad goda levnadsvillkor vid fortsatt boende i hemmet och att han har ett så pass komplicerat omvårdnadsbehov som i sig medför rätt till bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Då hans omvårdnadsbehov inte bedöms kunna tillgodoses i hemmet saknar hans eventuella möjligheter att pendla till skolan betydelse i målet. [redacted] ska därför förklaras ha rätt till bostad med särskild service för barn eller ungdomar och handlingarna i målet överlämnas till nämnden för fortsatt handläggning. Vid denna utgång är muntlig förhandling i målet obehövlig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsrådet Bodil Stelzer (ordförande), kammarrättsrådet Göran Mattsson och tf. kammarrättsassessorn Olle Molin (referent) har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Victor Ericsson/

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I JÖNKÖPING

DOM
2016-04-12
Meddelad i Jönköping

Mål nr
1067-16

KLAGANDE
[redacted]

Vårdnadshavare:
[redacted]

MOTPART
Vård- och omsorgsnämnden
Skövde kommun
541 83 Skövde

ÖVERKLAGAT BESLUT
Vård- och omsorgsnämndens beslut 2016-02-08

SAKEN
Bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Vård- och omsorgsnämnden (nämnden) beslutade att avslå [redacted] begäran om insats enligt LSS, i form av bostad med särskild service för barn och ungdomar. Bedömningen var att [redacted] inte har behov av den sökta insatsen, på grund av att han har valt att söka ett gymnasieprogram där det inte råder några krav om boende på tillhörande elevhem och det föreligger pendlingsavstånd mellan hemmet och skolan samt att han inte bedöms ha komplicerade omvårdnadsbehov.

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping
Besöksadress Hamngatan 15
Telefon 036-15 66 00
Telefax 036-15 66 55
E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se
Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00

[redacted] yrkar att sökt insats beviljas. Han anför i huvudsak följande. Han har en önskan att bo på Rudbecksgymnasiet i Tidaholm. Han har en diagnos som påverkar inlärning och sociala förmågor. Han har tidigare varit vaken på nätterna, vandrat runt i samhället och även stulit saker. På grund av nedsatt hörsel har mamman inte kunnat höra när han gått ut. Han hamnar i konflikt med sin syster och systern känner sig otrygg eftersom han har hotat henne. Boendet i Tidaholm är en väg in i vuxenlivet och en väg att bli självständig. Verksamheten är väl anpassad för honom och hans svårigheter.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås och yttrar bl.a. följande. De dokument som inkommit i samband med överklagandet lyfter vikten av att [redacted] beviljas sökt insats på grund av hans behov men också för att förberedas inför vuxenlivet. Dessa dokument pekar inte på att [redacted] inte kan pendla.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Enligt 7 § LSS har personer som anges i 1 § rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1-9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Enligt 9 § 8 p. LSS är insatserna för särskilt stöd och särskild service bl.a. bostad med särskild service för barn och ungdomar.

I förarbetena till LSS (se proposition 1992/93:159 s. 172 f.) anges bl.a.

följande. Vid bedömning av om den enskilde har behov av insatsen i sin livsföring måste jämförelse göras med den livsföring som anses normal för personer i samma ålder. För att viss insats enligt 9 § ska kunna nekas den funktionshindrade på grund av att behovet är tillgodosett på annat sätt ska behovet också *faktiskt* tillgodoses på annat sätt. Det räcker således inte att, som beträffande bistånd enligt socialtjänstlagen, behov *kan* tillgodoses på annat sätt. Insatserna ska utformas så att de ökar den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Insatserna får inte ges formen av ett beskyddande omhändertagande där den enskilde själv spelar en passiv roll. Det bör eftersträvas att den enskilde själv tar aktiv del i beslut om olika insatser. Vidare anges (se anförd proposition s. 179) för bostad med särskild service för barn eller ungdomar att det ofta är fråga om att tillgodose komplicerade omvårdnadsbehov. Det är i första hand omvårdnadsbehovet som föranleder valet av denna boendeform och är frivilligt vald och ska i förhållande till barnets hem vara en kompletterande varaktig uppväxtmiljö. Gränsen mellan de olika boendeformerna bör vara mjuk och utgångspunkten bör vara att med föräldrahemmet som bas hitta den bästa lösningen för barnet eller den unge. Därtill anges (se anförd proposition s. 181 f.) bl.a. att det ligger i omvårdnaden en skyldighet att stödja och hjälpa funktionshindrade med dagliga personliga behov som de kan ha svårighet att själva klara. Omvårdnaden ska ges utifrån den enskildes behov. I den allmänna motiveringen anges (se anförd proposition s. 81 f.) att bostad med särskild service för barn och ungdom ska kunna används flexibelt och efter barnets och familjens behov.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2003 ref. 79 II uttalat i fråga om boende i samband med utbildning inom gymnasiesärskolan i annan kommun än hemkommunen, att det är ungdomens behov av stöd och service för att kunna fullfölja skolgången som bestämmer om hon eller han är berättigad till den begärda insatsen.

Utredningen

I utredningen från socialnämnden anges bl.a. följande. [redacted] är adopterad från Vitryssland och kom till Sverige när han var fem år gammal. Han bor tillsammans med sin mamma och yngre syster i Skultorp. Hans pappa bor på ett demensboende sedan ett par år tillbaka. [redacted] har blivit utredd via Barn- och ungdomspsykiatrin under hösten 2014 och fått diagnosen autismspektrumtillstånd. Han har sedan augusti 2014 gått i Mia skola som vänder sig till elever med behov av särskilt stöd. [redacted] har sökt ett gymnasieprogram på Rudbecksgymnastiet i Tidaholm och önskar bo på skolans elevhem då han inte orkar pendla varje dag. Han tycker även att det vore skönt att flytta hemifrån. [redacted] är beviljad korttidsvistelse sedan den 1 november 2015. Han är även beviljad kontaktperson enligt LSS sedan den 1 mars 2015 men insatsen har ännu inte kommit igång.

[redacted] har i tidigare skrivelse till nämnden bl.a. uppgett att [redacted] kan åka buss men att hon inte vet vad som kan hända när han är ensam. På boendet skulle han kunna träna på moment som att komma upp på morgonen, hygien, klädvård, städning m.m.

Även [redacted] kontaktfamilj rekommenderar att han ska bo på den aktuella skolans elevhem då det finns ett stort, akut behov av att bryta hans nuvarande rutiner. En internatvistelse skulle ge möjlighet till mänskligt umgänge utanför internet, fasta rutiner och en meningsfull fritid.

Av bedömning efter neuropsykiatrisk utredning daterat den 28 november 2014 framgår bl.a. följande. [redacted] visar brister i emotionell kontakt, har svårt i uppgifter som kräver mer flexibilitet i tanken och där han ska växla strategi. Han har vidare svårt att läsa av andra människor och sätta sig in i andras perspektiv. Hemma behöver han hjälp med att hålla i pengar, sköta hygien m.m. Hans svårigheter är troligtvis en del av förklaringen till

att [redacted] ibland hamnat i situationer där han gjort saker som omgivningen uppfattat som normbrytande. Han behöver mycket hjälp med att förstå vad som händer i dessa situationer men också stöd och vägledning med tolkning och förståelse av sociala situationer i allmänhet. Psykologbedömningen ger stöd för diagnos inom autismspektrumtillstånd.

Psykolog och överläkare vid Neuropsykiatriska mottagningen, Skaraborgs sjukhus, har i intyg den 7 januari 2016 angett bl.a. följande. [redacted] har mycket stora svårigheter i socialt samspel. Han har därtill ett samlarbeteende som de senaste åren har blivit allt mer normbrytande. Han har svårt med konsekvenstänkande och saknar full insikt i när han går över gränsen för personers integritet och annans egendom. Han är dock mestadels lojal och noga med att följa avtal och regler med en vuxen i närheten. Han är lättledd och beroende av trygga vuxna för skydd och för att vardagen ska fungera. Han behöver stöd med rutiner för hygien och städning och hjälp med att sköta ekonomin. Det är nödvändigt att [redacted] får möjlighet till stödboende under skoltiden. Det är av yttersta vikt att han får vuxens tillsyn för skydd och stöd samt träning i sociala situationer under strukturerade former. Utan detta stöd finns en överhängande risk att hans negativa beteende förstärks och på sikt kommer att skada både honom själv och andra.

Samma psykolog har även i intyg den 22 februari 2016 framför bl.a. följande. Familjen har en ansträngd situation med mamman som ensam ansvarig för [redacted] och hans syster. Hans situation kan gå över styr om han inte får vistas i en miljö med tydlig struktur och kontinuerlig ledning av vuxna vilket han skulle få på skolan i Tidaholm med LSS-stöd.

Specialpedagog och rektor vid Mia Skola förordar att [redacted] ska bo på Rudbecksgymnasiet för att kunna närma sig ett vuxenliv och har angett även bl.a. följande. [redacted] har förbättrats i att agera socialt i

större grupper under sin tid på skolan. Skolgången fungerar bra vilket nog beror mycket på att han kunnat arbeta i eget rum, i en liten miljö.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är ostridigt att [redacted] tillhör den personkrets som anges i LSS. Frågan i målet är om [redacted] har rätt till insatser enligt LSS, i form av bostad med särskild service för barn och ungdomar.

Av utredningen framgår att [redacted] har vissa svårigheter att fungera i socialt samspel även om han, enligt personal på Mia skola, har förbättrats i sitt sociala agerande. Vidare har han har ett samlarbeteende och svårt med konsekvenstänkandet. Det förekommer även problem i relationerna inom familjen. Den anpassade skolgången har fungerat i huvudsak väl. [redacted] har en pågående insats i form av korttidsvistelse vid Larsesgården.

Förvaltningsrätten anser sammantaget att beviljande av bostad med särskild service för barn och ungdomar inte är en förutsättning för att [redacted] ska kunna genomföra sin gymnasieutbildning. Enligt underlaget finns pendlingsmöjligheter mellan hemmet i Skultorp och skolan i Tidaholm. Det har inte framkommit något som tyder på att [redacted] inte skulle klara av att företa pendlingsresorna mellan hemmet och skolan. Förvaltningsrätten bedömer att han inte kan anses ha sådant behov av den sökta insatsen som krävs enligt 9 § 8 p. LSS. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Annette Spjuth

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Rune Solid, Rolf Forsén och Marie Johansson. Föredragande har varit Anna von Kræmer.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

DV 3109/1D • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.